

ACC. N:R M. 9733 : 1-31.

Landskap: Småland. Upptecknat av: Esrlb Wiking.
 Härad: Uppvidinge. Adress: Furåkra, Kråksmåla.
 Socken: Ålgård. Berättat av: F.d. Lantbr: Nils Jansson.
 Uppteckningsår: 1945. Född år 1811. i Ålgårdssocken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Uppteckningen berör Kryddat
Brännvin. m. m.

Luf. 50

Vol. 1.

Sidor: 1-26.

Tecken. n. 27-31.

Lärtilf & teckningar.

1)

ACC. N:R. M. 9733 : 1.

Landskap: Småland.

Härad: Uppsvidinge.

Socken: Ålgö.

Uppteckningsår: 1945.

Upptecknat av: Carl Wiking.

Adress: Furåkra, Kråkmo.

Berättat av: F.d. Lantbr: Nils Jansson.

Född år 1811. i Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Enligt utsagor från för länge sen hantav-
na fäder har jag i minnet bevarat följande.
Det tyckes mig, som om fäderna under
husbehavsbrännings-tiderna hyste
den tron, att brännvin med tillsatt
vissa kryddor eller örter botade för
alla krämpor. T.o.m. Spädbarn i vag-
gan fingo av den födärbärande
drycken. - Brännvin ingick i det dag-
liga hushåll. Min farbror Lantbrukaren
Nils Jansson ombalade, att man till
frukost ofta åt bröd och brännvin. Det
är verklighet. Som 15. till 18-årig pojke
vistades jag mycket hos farbror Nils i
Björke. Om vagnarna innan farbror

forts. sid. 2.

ACC. N:R. M. 9733:2.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Earl Wikberg.

Härad: Uppvidinge.

Adress: Furåkra, Kråksnåla.

Socken: Ålgö.

Berättat av: F.d. Lantbr: Nils Jonsson.

Uppteckningsår: 1945.

Född år 1811. i Ålgös socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och jag gick ut på logen för att handkrä-
ka. Så gick han till sin stora "strängkis-
ta" och fyllde till hälsken med hanung
till hälsken med Rum- (mycket alkohol-
haltig, konjacksliknande spritdryck.)
I detta skulle farbror och jag doppa
bröd och äta oss mätta. Ont var det
inte, men steg åt huvudet gjorde sat-
tyget. Farbror omtalade, att hans mor
mor doppade rågmjölsgröt i bränn-
vin. Farbror sporde, "varför doppas i
inte gröten i mjölk?" Gummman svara-
de: "Brännvin är bättre för då blir

Fortf: sid: 3.

3.

ACC. N.R. M. 9733 : 3.

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Wiking.
 Härad: Uppvidinge. Adress: Furåkra, Kräkumåla.
 Socken: Hlghult. Berättat av: F.d. Lantbr: Nils Larsson.
 Uppteckningsår: 1945. Född år 1811 i Hlghultssocken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

jag både full och mätt. —
 Vare med dessa utsågor som det kan.
 jag har blott velat i någon mån be-
 lysa huru högt fäderna uppskattade
 Alkohol.

N° 1. Kryddat mältidsbrännvin. Man
 lade "Pomeranskab" (försade apelsinskab)
 i en stoppflaska och fyllde den med
 med brännvin och lät det "stå och dra-
 ga en vecka, sen kunde det serveras.
 Skalorna fingo vara kvar i flaskan
 så länge den lämnade kryddsmak.
 Drycken hette "Pomeransbrännvin;" passer
 ej att blanda i kaffe.

Skriv endast på denna sida!

Forts: sida 4.

ACC. N:R M. 9733: 4.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Wiking.

Härad: Elfvärdsinge

Adress: Furåkra, Bräkneåla.

Socken: Ålgö.

Berättat av: F. d. Lantbr. Nils Jansson.

Uppteckningsår: 1945.

Född år 1811. i Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

N: 2. Man tog en hand full torr, rensad
Kummin och krossade den i en mortare
samt lade gulvet i en stoppflaska el-
ler Lerkrus, som fylldes med bränn-
vin och fick draga en vecka. Sedan
filtererades kumminen bort. Sådan
dryck hette "Kumminbrännvin."

N: 3. Man krossade i en mortare något
kardemumma, muskatblomma, kanel,
och pomeransskal och kokade kryd-
derna en stund i en tredjedels lit. vatten.
Sen silades krydderna bort och i spa-
det inblandades i kvarter skivad ho-

Forts. sid: 5.

Skriv endast på denna sida!

5.)

ACC. N:R M. 9733:5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Möring
 Härad: Elfvärdsinge. Adress: Furåkra, Kråksmåla.
 Socken: Ålgö. Berättat av: F. L. Lander: Nils Jansson.
 Uppteckningsår: 1945. Född år 1811. i Ålgös socken.

nung. Blandningen jämte brännvin
 hölls i en stopflaska, serverades kallt
 till kvinnor före mat vid ljudning-
 ar. Strycken, välsmakande, kallt "Lå-
 nungsbrännvin."

Medecinska Brännvinsorter.

N: 4. Man tog en "Gypsen" (så mycket man
 kan fatta om med handen,) Malörtknopp
 och lade i en stopflaska eller Lerkrus
 och fyllde kärlet med brännvin. Fick
 stå och draga i 14 dagar. Sen bortsil-
 des knopparna. Senna medicin lätte

Skriv endast på denna sida!

Fortf. sid: 6.

G.)

M. 9733: 6.

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Wiking
Härad: Uppvidinge. Adress: Furåkra, Kråksmåla.
Socken: Älgåult. Berättat av: F. d. Lantbr. Nils Jönsson.
Uppteckningsår: 1945. Född år 1811. i Älgåultssocken.

"Malörtbrännvin" och gagnades vid magsjuk-
dommar hos folk och få. Obs! Saknade man
malörtbrännvin och behövde en docis fort,
så tog man litet malörtknapp och lade i en
mindre skål och hällde ett par supar bränn-
vin och kände eld på spriten, som fick brin-
na en minut. Sen skirades knapparna bort
och det bästa fludiet gavs åt den sjuke.
N:o 5. Mot häftiga magplågor gagnades även
s. k. "Stark-pepparbrännvin". Man tog "ett
lod" = ($\frac{1}{32}$) = skälypund) stark-peppar och finslötte
det i en mortare. Sen lades pulvret i en halv-
stopplaska, som fylldes med brännvin och
fick draga en vecka. Sen bortslades pepparen,

Forts. sid. 7.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 9733:7.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Wiking.

Härad: Öppvidinge.

Adress: Furåkra, Kråksnåla.

Socken: Ålgåll.

Berättat av: F.d. Lantbr.: Nils Jansson.

Uppteckningsår: 1945.

Född år 1811 i Ålgållssocken.

och vid behov ingav man den sjuka
matskedvis av det starka fludiet, sam-
men ämnades för "Stark-pepparbrännvin.
Det troddes vara särskilt välgörande
om man råkat "förkyla magen."

N:o 6. Ett medel mot förkylningssjuka var
följande. Man tog blommor och även de
sänderskurna rötterna av en gul blom-
ma, som hette "Ljölblomma" (Camomille).
Man fyllde till $\frac{1}{4}$ en stoffflaska därmed
och sedan råstet brännvin. Fick draga o-
begränsad tid. Vid behov ingav man
den förkylde sprax han gick i hängla 2. ke-
par i en bekopp hett varm mjölk, borde dric-
Forts. sid: 8.

Ifyll endast övanstående uppgifter!

8.)

ACC. N:R. M. 9733: 8.Landskap: Småland.Upptecknat av: Carl WikingHärad: Uppvidinge.Adress: Furåkra, Bråksmåla.Socken: Ålghult.Berättat av: F.d. Lantbr.: Nils JonssonUppteckningsår: 1945.Född år 1811 i Ålghults socken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

kas så till man kunde förpära det. "Camomille-brännvin" gagnades i mitt barn-
domshem vid förkyllning och visade
sig göra god verkan.

N° 7. Som synes, så hade våra fäder stor
tro till örters läkande förmåga, men bränn-
vin och åter brännvin måste vara med.
Obs! I gammal tid förekom en yttre sjuk-
dom, som benämndes för "Anda kvesslan".
Den kunde lätt förorsaka döden å män-
niskor (ej förekom hos djur.) Mot detta
anda gagnades "Kvisslebär" och bladen av
samma ört. Endast, svart bär växer mitt
i bladkranan i varje ört, se teckning n° 1!

Skriv endast på denna sida!

Folkt. sid: 9.

9.)
ACC. N:R. ⁹⁷³³ M. 0799:9.
Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Wiking
Härad: Elppindinge, m. f. Adress: Furåkra, m. Kråksmåla.
Socken: Klghult, m. f. Berättat av: Lantbr: Nils Gustav, m. f.
Uppteckningsår: 1945. Född år 1871 i Klghults socken

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Essa bär plockades, krassades och lades
i en kvarterflaska fylld med brännvin.
De torra bladen, som förvarades vinter-
tid i ett slutet träkärl, blöttes i bränn-
vin och lades på det svallna, inflamma-
de stället, sedan man först baddat det
med bärfludiet ur flaskan. Nu samlar
man ej nämuvårt örter hos oss, men
benämnda värt, vars latinska namn jag
ej känner, växer sparsamt å skuggiga
platser i våra slättergårdar, jag har i
byn Lindshult, Kråksmåla socken, sen-
den i sammar, då jag deltagit i släk-
terarbetet, endast gamla kännas värtens gagn.

Skriv endast på denna sida!

10.)

ACC. N:R. **M. 9733:10.**

Landskap: *Småland.*

Upptecknat av: *Carl Wiking.*

Härad: *Uppvidinge.*

Adress: *Furåkra, ² Kråksmåla.*

Socken: *Ålgö.*

Berättat av: *F.d. Lantbr. Nils Jansson.*

Uppteckningsår: *1945.*

Född år *1811.* i *Ålgö socken.*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

N° 8. Alla Mäglärda hava förvissat sett den så kallade "Jannesörten" (*Hypericum*) men alla veta nog inte vilken stor betydelse fader-
na tillmätte den örten. Sen troddes bota för nära nog allt ont; min farbror säger man Nils Jansson sade åt mig när jag var en 15-års pojke: "Sör du min lille; de örter ha ä så kraftier att ha fördriver själve Djävulen om så fordras." För 100 år sedan fanns den torkad eller lagd på brännvin i nästan varje småländskt bondhem i våra orter. Obs! Räkade man bliva "Gastkramad", så var några droppar "Johannesbrännvin" helande.

Skriv endast på denna sida!

Forts. sid: 11.

11.

ACC. N:R. M. 9733: 11.

Landskap: Småland.

Härad: Uppvidinge.

Socken: Håghult.

Uppteckningsår: 1945.

Upptecknat av: Carl Wiking.

Adress: Furåkra, Kråksmåla.

Berättat av: F. L. Lantbr.: Nils Jansson.

Född år 1811 i Håghultssocken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Var någon av en elak heta "Kägvänd"; så
 vark en sup av bemälda brännvin nog att
 få personens håg att gå i sina gamla
 gängor. Hade f. ex. en flicka väckt sinnlig
 kärlek hos en pojke eller av försmädd
 kärlek "hatt ner" honom; en sup "Johan-
 nesbrännvin" och allt var gatt igen.
 Lika välgörande ansågs bemälda bränn-
 vin vara för djuren. — Egen reflex: "Jag
 minnes vad en gammal gubbe sade i mi-
 na pojkar. "Inga doktare fanns det be å
 tala om i min oppväxt, å inga behövde
 vi; men sen då ble läkare, så ble minst
 varannan människa sjuk." —

Skriv endast på denna sida!

Forts. sid. 12.

18.

ACC. N:R. M. 9733:12.Landskap: Småland.Härad: Uppvidinge.Socken: Ålgö.Uppteckningsår: 1945.Upptecknat av: Carl Wiking.Adress: Furåkra, Kråksmåla.Berättat av: F. d. Lantbr. Nils Jansson.Född år 1811. i Ålgö socken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

N:o 9. "Tidbast och Vänderat." När jag var 18. år tjänade jag banddräng hos min nu døde svägers Fridolf Gårdsen i Skinnarsmåla. (Nu heter gården Lundby) i Ålgö socken. Korna därstädes ville ej "gå för fjuren" (blevo ej brunstiga.) Så skickade Gårdsen mig till en gammal gubbe, som var djurläkare och bodde i byn Blåtskog i bemälda socken. Där fick jag en liten papperspåse fylld med skuren bark av "Tidbastbusken och dila skuren Vänderat. Gubben sade "Lägg där i ett halvtopp brännvin & låt där dra några dagar, & giv korn varsin dos."

Forts. sid: 13.

Skriv endast på denna sida!

M. 9733:13.

ACC. N:R.

Landskap: Småland.

Härad: Uppvidinge.

Socken: Ålgö.

Uppteckningsår: 1948.

Upptecknat av: Carl Wiking

Adress: Furåkra, Kråkshäls.

Berättat av: F.d. Lantbr: Nils Jansson o.s.f.

Född år 1811 i Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

då hjälper säkert. Obs! och verkligen medlet
 hade åsyftad verkan. Även farbror Nils
 kände till dessa växter och dess använd-
 ning. "Tidbart" är det synnerligen
 omt efter i våra orter; jag vet blott
 om en manshög buske i Kråkshäls
 ägor i Ålgö socken. På hösten bär
 busken röda bär, Obs! Men alltid är ett
 större och ett mindre bär samman-
 växta. Bären säges vara mycket giftiga.
 Kvist av "Tidbart" se teckning n: 2. Växer
 på busken" (Klängört) se teckning n: 3.

n: 10. Porsbrännvin. Vid våra sjöar och

Skriv endast på denna sida!

Forts. sid. 14.

14

ACC. N:R. M. 9733:14.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Wiking.

Härad: Elppvidinge.

Adress: Furåkra, Kräksmåle.

Socken: Ålgö.

Berättat av: F.d. Lantbr.: Nils Jansson.

Uppteckningsår: 1945.

Född år 1811. i Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

vattendrag växer en alushög buskarty
som fäderna kallade "Pors." Bladen jämte
små, bruna, knoppar sprida en stark
kryddlukt, som av fäderna högt vär-
desattes. Som lade pors i öl och i bränn-
vin. Längs berättaren Nils Jansson lade
porsblad i brännvin det har jag sett.
Brännvinet fick draga ut porsluk-
ten och smaken å brännvinet vart
som porsen luktade. Brännvin blir
mera rusgivande med tillsatts av
Pors, men man blir fort tung i huvu-
det av Porsbrännvin. Obs! Senna
dryck gagnades ej som medicin.
Obs! Porsse teckning nr 4! {

Skriv endast på denna sida!

Forts. Sid: 15.

15.

ACC. N.R. M. 9733:15

Landskap: Småland.

Härad: Uppvidinge.

Socken: Ålgö.

Uppteckningsår: 1945.

Upptecknat av: Carl Wiking,

Adress: Furåkra, Kråksnäs.

Berättat av: F.d. Lantbr. Nils Jansson m.

Född år 1811. i Ålgö socken

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

N:o 11. "Björnhallanbrännvin." Min mor-
mor, Susanna Erlandsdotter född 1800 i
Ålgö socken, tillverkade bemälda
brännvin, som var starkare och goda-
re än de vinsorter, som vår allmoge
hade råd att köpa. Denna hallansort
väter vild i våra orter. Hallanen mogna
i slutet av september och äro stora och
svarta till färgen som mogna. Jag
brukade plocka 2. kanner "Björnhallan"
åt mormor. Hon krossade bären och
lät dem stå 3. dagar i "Saffa." Sen si-
lades och kramades bären i rent, tunt lin-
ne, så man erhöåll den klara saften.

Skriv endast på denna sida!

Forts. sid. 16.

16.

ACC. N.R. M. 9733: 16.

Landskap: Småland,

Upptecknat av: Carl Wiking,

Härad: Uppvidinge.

Adress: Furåkra, Kråksmåla.

Socken: Hghult.

Berättat av: F.d. Lantbr. Nils Jansson.

Uppteckningsår: 1945.

Född år 1811 i Hghults socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

som kokades i en glacerad lerkruka i vattenbad. Man tillsatte i saften mycket av skivad honung, så saften var mycket god. Egen reflex: Mormor smäckte mig på fingrarna när jag med en sked sökte knatta av hennes saft; jag var då en 7-årig pojke. — När saften var kall tog vi. Skap saft och 1. Stopp brännvin och blandades samman och tappades i halvstopplaskor vars korkar härtades och förvarades i källaren. Vid jultid mormor oss smaka sitt goda "Björnhallanbrännvin"; I kalas bjöds kvinnorna därav. Obs! Sagnades ej, som medicin.

Skriv endast på denna sida!

Forts. sid. 17.

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Wiking
 Härad: Uppvidinge. Adress: Furåkra² Kråksmåla.
 Socken: Ålgö. Berättat av: F.d. Lantbr. Nils Jansson.
 Uppteckningsår: 1945. Född år 1811. i Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

N° 12. "Myrbrännvin." Obs! Jag hörde far-
 beror Nils m. f. gamla ombala följande:
 "På våren när myrorna i mängd krypa
 fram ur stackarna, så sprida dem
 en stark, stickande, lukt. Obs! Försök blott
 hålla handen nära myrorna $\frac{1}{2}$ minut
 och lukta sen strax på handen, så pic-
 ker det i näsan. Varför myrorna denna
 årstid äro sådana vet jag intet. - men
 jag har provat flera gånger. Farberor
 Nils ombalade, att man lade en flas-
 ka med vid hals i myrstacken, där my-
 rorna vora som mäst. som kräpa i
 mängd in i flaskan, som man sedan

Skriv endast på denna sida!

forts. sid: 18.

18.)

Landskap: Småland.
 Härad: Uppvidinge.
 Socken: Älgshult.
 Uppteckningsår: 1945.

M. 9733:18
 Upptecknat av: Erlb Wiking,
 Adress: Furåkra, Kråksmåla.
 Berättat av: F.d. Lantbr: Nils Jansson,
 Född år 1811. i Älgshults socken.

LUNDS UNIVERSITET
 FOLKMINNESARKIV

filltäppste. Så tog man av "Förbrämma" (det starkaste av brännvinet) och slog över myrorna i flaskan. Myrorna dog strax. Så fick spriten draga ur myrorna några dagar, sen silades den bort. Oj! Spriten fick den starka, stickande lukten, som myrorna innehåller. Sådant brännvin hade varit ett gott medel att därmed badda gift-
beträda kroppsdelen.

Nº 13. Vinterorm. Samliga fäder hade för sed att i mars månad, om möjligt, fånga och i en flaska intäppa en levande kuggorm. Sen fyllde man flaskan med brännvin. Ormen dog fort och varst hård som
 fortvridit.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 9733:19.

ACC. N:R.

Landskap: Småland.

Härad: Uppvidinge.

Socken: Älgshult.

Uppteckningsår: 1945.

Upptecknat av: Carl Wiking.

Adress: Furåkra, ² Kräksmåla.

Berättat av: F.d. Lantbr: Nils Jansson.

Född år 1811 i Älgshultssocken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

om han varit frusen. Ormen fick allt fort
vara i flaskan. Nu ormspriten tog man
å "fastande mage" en stor matsked åt
en karl. Obs! Sam 20-årig bröskade jag i
otta hos F.d. Lantbr: Gustav Laurantz Traks-
son i Kräkshult, Älgshultssocken. Han
hade en vinterorm i brännvin. Han
tog en matsked full; så sporde han
"Vill du ha en docis?" Jag svarade "När
vi förs dricka ormbärande, så går
det väl för mig också." Jag fick en full
matsked. Det smakade precis som van-
ligt brännvin och gjorde mig varken gott
eller ont. &

Skriv endast på denna sida!

Folkt. sid: 20.

20.

M. 9733:20
ACC. N:R.

Landskap: Småland.

Härad: Uppvidinge.

Socken: Ålgård.

Uppteckningsår: 1945.

Upptecknat av: Carl Wiking.

Adress: Turåkra = Kråksmåla.

Berättat av: Ed. Lantz, Nils Jansson.

Född år 1816 i Ålgårdssocken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

N° 14. "Kamferbrännvin." Många av våra gamla köpte kamfer å apotek och blanda mera eller mindre i brännvin där kamfern långsamt löstes. Med ti-
sen tillvatt av kamfer gagnade åtskil-
liga taga en liten kupp före maten.
Brännvin bemängt med mycket kam-
fer gagnades att därmed badda svull-
nader, och vrickningar av leder. - Obs! En
f.d. död kantor J. N. Thorsen i Kråksmåla
sade b.a. har kamfer förmågan att ner-
sätta känsligret. Merunkar och Munnet,

Forts. sid: 21.

Skriv endast på denna sida!

21.

Landskap:

Småland.

Härad:

Uppvidinge.

Socken:

Hjghult.

Uppteckningsår:

1945.

ACC. N:R.

M. 9733:21.

Upptecknat av:

Erl. Wiking.

Adress:

Furåkre, Kråksmåla.

Berättat av:

F. d. Lantbr. Nils Jansson.

Född år

1811.

i

Hjghults socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Som måste leva celibat- (ogifta) blanda-
de kamper i vin och dricka det.

N° 15. Likaså köpte samliga fäder en
apoteksvare, som hette "syvelspräck."
Särmed blandades snå mängder
brännvin. Detta fludium gagnades
till kreatorsmedicin.

N° 16. Blodrötsbrännvin. På torra höjder
i våra slättergården växer i mäng en
lite gul blomma; se teckning N° 6!
Röten av denna blomma lags opp vid

Skriv endast på denna sida!

Forts. sid. 22.

22.

ACC. N:R. M. 9733:22.Landskap: Småland.Upptecknat av: Carl Wiking.Härad: Uppsvidinge.Adress: Turåkra, KråksmålaSocken: Älgshult.Berättat av: F.d. Lantbr: Nils Jönsson.Uppteckningsår: 1945.Född år 1811. i Älgshults socken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

pass en "Gyprien" (så mycket man kan
fatta om med handen.) Rötterna krät-
tades väl och skuras smält som gryn.
Lades i en halstoppflaska fyll med bränn-
vin och fick vara kvar så länge det
fanns något av det våta. Brännvi-
net blev svagt gult med en fin söt-
skarp smak. Gagnades att laga en sup
vid nytändning, det ansågs vara mye-
ket "Blårande." Obs! Våra hänsinna
fäder trodde, att allt liv blev kräf-
tigare i Ny, men avgag då månen
gick i Nedan.

Nr 17. Gallabrännvin. När våra gamla

Skriv endast på denna sida!

Forts. sid: 23.

22)

ACC. N:R. M. 9733:23.Landskap: Småland.Upptecknat av: Carl WikingHärad: Elfsborg.Adress: Furåkra, Kråkmo.Socken: Elfsborg.Berättat av: F.d. Lantbr. Nils Jansson.Uppteckningsår: 1945.Född år 1811. i Elfsborgs socken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

fäder slaktade swin, så tog dom
sorgfälligt vara på gallan, som porke-
des väl och sänderskars smält. Så la-
des den i en kvartersflaska, som fyll-
des med brännvin. Den gröna, tjock-
flytande, vätskan var ett gott medel
mot frostskador.

Nº 18. I gammal tid ansåga gubbarna
det vara en stor heder om dom kunde
geva sin Superbröder en "Generalfylle".
Våra kvinnor hava av ålder planterat
"Röd Vallma" som prydnadsväxt

Skriv endast på denna sida!

Forts. sid: 24

24.)

ACC. N:R. M. 9733:24.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Wiking.

Härad: Elfsvidinge.

Adress: Furakra, Kråksmåle.

Socken: Älgshult.

Berättat av: F. d. Lantbr; Nils Jansson

Uppteckningsår: 1945.

Född år 1811. i Älgshults socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ntomhus. Växten har under blommnan
ett stort s.k. "Fröhus." Se teckning N: 7!
Sådana fröhus äro prappfulla med
svarta frön, då dom äro mogna. Så-
dana frö tog dom vid pass en liter
matsked full; krassade den i en mor-
tare; hällde pulvret i en kvarters-
flaska och fyllde den med bränn-
vin, som fick draga en vecka. Sen
silades pulvret bort och litet honing
tillsattes för att, som det sades "göra
brännvinet lenare." men det var för att
bortaga den bästa smaken efter fröna.
Till man göra elakheter, så var 3. supar

Skriv endast på denna sida!

Folkl. sid. 25.

25.)

M. 9733:25.

ACC. N:R. _____

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Wiking

Härad: Elfvärds.

Adress: Furåkra³ Kråkshäls.

Socken: Ålgö.

Berättat av: F.d. Lantbr: Nils Jansson.

Uppteckningsår: 1945.

Född år 1811. i Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

nog att därmed fylla en stark karb. —
Och! Jag minnet för 60 år sedan en krä-
skamakare. Han hette Johan Svensson
och bodde i utkanten av byn Kråkshäls
i Ålgö socken. Han var glad åt bränn-
vin, men var fattig och hade sällan råd
att köpa något. Svensson sade till sin
husbände Lantbr: Jan Persson. "Ja vet inte
va gott ja ska göra för om jag ville bjuda
mej på ej riktig fylla." "Så ska du
få; men då ska bli hanungsbrännvin, å
en sup, som hålsar hem. Svensson gick
3 supar "Wallnabrännvin och vart dödfull.
När han omsider vaknade sade han: "För Jan
Perssons hanungsbrännvin levera mej mil-

Skriv endast på denna sida!

Forts. sid: 26.

M. 9733:26.

ACC. N:R.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Wiking.

Härad: Uppvidinge.

Adress: Furåkra Kråksulåla.

Socken: Klghult.

Berättat av: F. L. Lantbr. Nils Jansson.

Uppteckningsår: 1945.

Född år 1811. i Klghults socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Der Herre Gud!

N° 19. I min uppväxt var det sedan att manliga skulle ha ett kvarter brännvin i "Inna Cammen" med sig till kyrkan och bjuda någon eller några bekanta, som man träffade i skymundan. Man kryddade brännvinet antingen med litet "Pepparmynta eller Kanelolja", som köptes å apotek. "Si den, som n° 18 hedelig ville vara beredd ej stäka av brännvin i Herrens hus"

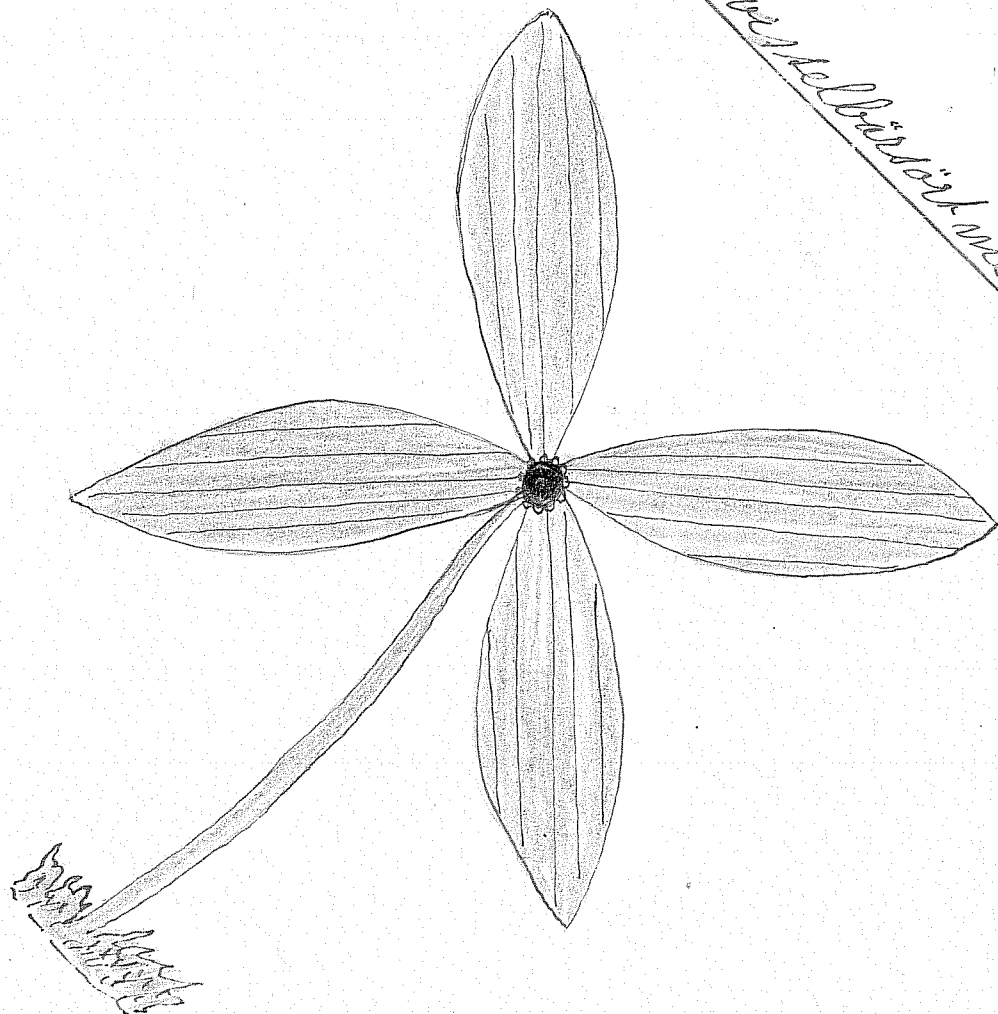
N° 20. Även köpte man i kemikalaffärer extrakter och blandade jämte socker i brännvin så det smakade som "Likör eller Punsch."

Skriv endast på denna sida!

M. 9733:27.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

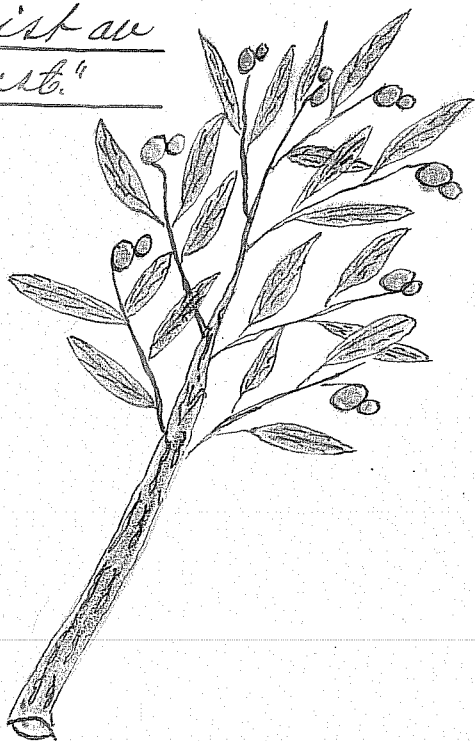
N:o 1. "Hvithelbärar med l. Röt."

M. 9733:28.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Nº 2. "Kvist av
Tidbart."

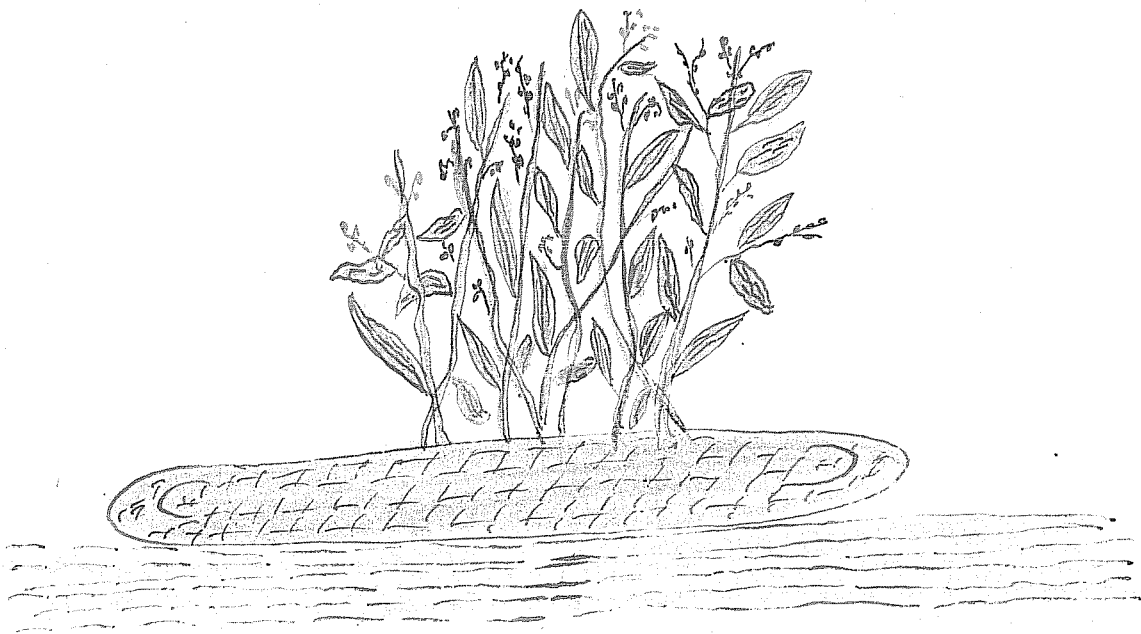
Nº 3. "Vänderatbuske" i
miniatur.

M. 9733:29.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Nº 4. "Porskebukse" i miniatyr å stranden
vid ett vattendrag.

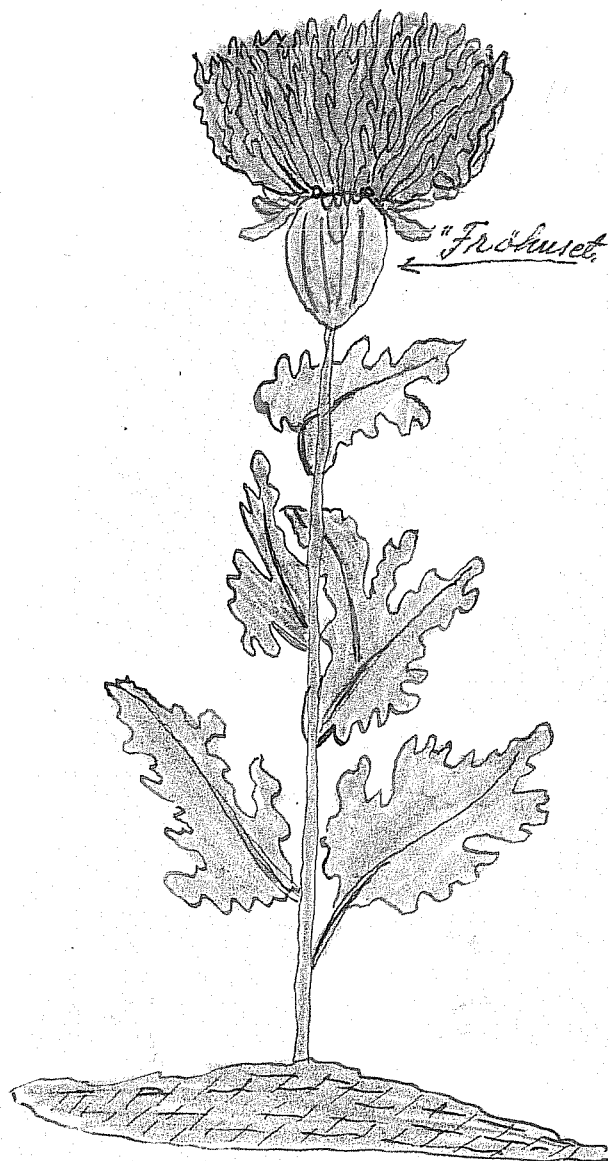

N:o 5. Teck av "Björnhallan-
buske."

M. 9733:31.

N° 7. "Röd Vallmo."

N° 6. "Blodrofört."

